

VILNIAUS UNIVERSITETO DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Mokslų sritis/ys, kryptis/ys (kodai)	Medicinos ir sveikatos mokslai (M 000): Medicina (M 001)			
Fakultetas, Institutas, Katedra /Klinika	Medicinos fakultetas Klinikinės medicinos institutas Akušerijos ir ginekologijos klinika			
Dalyko pavadinimas (ECTS kreditai, val.)	Perinatalinė medicina, vaisiaus raida ir patloginės būklės 9 kreditai (243 val.)			
Dalyko studijų būdas	Paskaitos	Seminarai	Konsultacijos	Individualus darbas
ECTS kreditai	-	1*	1	7
* Seminarai vyksta, jeigu dalyką pasirenka 5 ir daugiau studentų, kitu atveju - konsultacijos				
Dalyko vertinimo būdas (vertinama 10 balų sistemoje)	Pranešimo motinos ir vaiko sveikatos tema pristatymas ir vertinimas. Tema suderinama su vienu iš konsultuojančių dėstytojų ir pristatoma Akušerijos ir ginekologijos klinikos susirinkimo ar VULSK Akušerijos ir ginekologijos centro klinikinės konferencijos metu. Doktorantas turi išanalizuoti, apžvelgti ir pristatyti naujausias mokslines publikacijas, susijusias su tiksline tema ar pateikti klinikinio atvejo analizę. Pranešimas vertinamas 10 balų sistemoje: 10 – puikiai; 9- labai gerai; 8- gerai; 7 – vidutiniškai; 6 – patenkinamai; 5 – silpnai; 4 – 1 balas – nepatenkinamai. Vertinami kriterijai - pranešimo turinys (pagrįsta darbo idėja/hipotezė, suformuluotas aiškus tikslas, paaiškinta literatūros paieškos strategija ir susieta su klinikiniu atveju, jeigu pateikiama klinikinio atvejo analizė, rezultatų glaustumas, aiškumas, nėra pasikartojimų, išvados ir pasiūlymai (aiškumas ir konkretumas)), techninis/vizualinis apiforminimas (lentelių ir paveikslų aiškumas; atitikimas literatūros citavimo reikalavimams, tekstas be gramatinių ir stiliaus klaidų, prezentacija aiški, vizualiai patraukli), pranešimo pristatymas (gebėjimas dalyvauti diskusijoje, klausimų valdymas, oratoriniai gebėjimai).			
DALYKO KURSO TIKSLAS				
Išmanyti perinatalinės pagalbos organizavimą Lietuvoje, regionalizacijos principą, perinatalinės medicinos pagrindus, perinatalinės sveikatos priežiūrą, didelės perinatalinės rizikos veiksnius, vaisiaus būklės tyrimo metodus nėštumo ir gimdymo metu, svarbiausias patologines vaisiaus būkles ir ligas, nėščiosios ligas ir patologines būkles, mokėti jas diferencijuoti, išmanyti šių nėščiosios ir vaisiaus būklių ir ligų stebėjimą ir patologijos gydymą, profilaktiką, parinkti tinkamą nėštumo priežiūrą, gimdymo vietą, laiką ir būdą, žinoti pagalbos teikimo naujagimiui po gimdymo principus, išmanyti moterų konsultavimo po gimdymo principus dėl pasirengimo kitam nėštumui.				
PAGRINDINĖS DALYKO TEMOS				
Perinatalinė medicina, jos taikymo sritis. Perinatalinės pagalbos organizavimas Lietuvoje, regionalizacijos principas. Perinatologijos centrai, darbo uždaviniai, tikslai, funkcijos. Nėštumo rizikos veiksniai, didelės ir mažos rizikos nėštumas, reikšmė. Antenatalinis, perinatalinis ir postnatalinis laikotarpiai. Naujagimiui palankios ligoninės iniciatyva. Šeimai palankios ligoninės iniciatyva. Gimdymas namuose – aktualumas, paslaugos teikimo galimybės.				

Priešlaikinis gimdymas. Samprata, problemos aktualumas. Priešlaikinio gimdymo epidemiologija, socialiniai, ekonominiai ir medicininiai veiksniai. Priešlaikinio gimdymo numatymas, prognoziniai požymiai, galima profilaktika. Priešlaikinio gimdymo etiologija. Priešlaikinis vaisiaus vandenų nutekėjimas, priežastys, požymiai, nėštumo priežiūros taktika. Priešlaikinio vaisiaus vandenų nutekėjimo komplikacijos, jų profilaktika. Intrauterininė infekcija, jos įvertinimas, pasekmės, gydymo galimybės. Priešlaikinio gimdymo gydymo tikslai, taktika, metodai, efektyvumas. Priešlaikinio gimdymo sužadinimas, indikacijos, kriterijai, metodai, nėštumo užbaigimo taktika.

Neišnešiotumas, priežastys, prognozė. Neišnešiotumo priežasčių aiškinimas, jų šalinimas. Neišnešiotumo profilaktinės priemonės, jų efektyvumas. Moters mokymas, ruošimas nėštumui, rizikos veiksnių aiškinimas ir šalinimas.

Daugiavaisis nėštumas. Chorioniškumas, jo nustatymas. Daugiavaisio nėštumo prognozė, komplikacijos, nėštumo priežiūros ypatumai. Nėštumo užbaigimo laiko ir būdo parinkimas, vertinimo kriterijai.

Vaisiaus būklės vertinimas nėštumo ir gimdymo metu. Neinvaziniai ir invaziniai tyrimo metodai. Vaisiaus judesių testas. Vaisiaus širdies auskultacija, klinikinė vertė. Fizikiniai ultragarsiniai diagnostikos darbo principai, aparatūra. Nėščiujų tyrimo ultragarsu metodika, darbo principai. Nėščiujų patikra ultragarsu. Indikacijos papildomam ultragarsiniam tyrimui. Vaisiaus vandenų ultragarsinis įvertinimas. Oligohidramnionas. Polihidramnionas. Invazinės diagnostinės procedūros nėštumo metu (chorionobiopsija, amniocentezė, kordozentezė): indikacijos, metodai, nėščiosios paruošimas, komplikacijos, klinikinė vertė. Kardiotokografija: indikacijos, metodika, klinikinė reikšmė. Vaisiaus kardiotokogramos vertinimas nėštumo metu. Nestresinis testas. Biofizinis vaisiaus profilis: indikacijos, metodika. Vaisiaus ir placentos kraujotakos vertinimas doplerometrijos būdu. Doplerio efekto fizinė prasmė. Indikacijos doplerometrijai nėštumo metu.

Vaisiaus ligos. Vaisiaus raidos ydų ultragarsinė diagnostika: nervinio vamzdelio, virškinamojo trakto ir pilvo sienelės, inkstų, širdies anomalijų simptomatika. Vaisiaus genetinės patologijos ultragarsinė patikra, patologijos žymenys, Prenatalinė diagnostika. Vaisiaus augliai. Vaisiaus chirurgijos galimybės, indikacijos, dažniausiai atliekamos operacijos ir procedūros.

Vaisiaus širdies ritmo sutrikimai. Ekstrasistolija. Sinusinė tachikardija. AV blokadados. Tachisistolija.

Rh faktoriaus nesutapimas šeimoje, izoimunizacijos profilaktika. Rh konfliktas nėštumo metu, vertinimas, nėštumo priežiūros ir gydymo ypatumai. Vaisiaus pakenkimo vertinimas, intrauterininis gydymas ir nėštumo baigimo termino parinkimas.

Intrauterinis kraujo perpylimas: indikacijos, metodika, būdai, komplikacijos.

Vaisiaus intrauterinio augimo sulėtėjimas, problemos aktualumas, galimos priežastys. Augimo sulėtėjimo tipai, jų priežastys. Intrauterinio augimo sulėtėjimo diagnostika, ultragarsinės doplerometrijos reikšmė. Nėštumo priežiūra esant vaisiaus augimo sulėtėjimui, gydymo galimybės. Vaisiaus būklės vertinimas ir nėštumo užbaigimo laiko parinkimas. Gimdymo priežiūros ypatumai ir problemos.

Nėščiujų ligos. Nėščiujų hipertenzinės būklės, poveikis vaisiui, nėštumo priežiūrai, akušerinė taktika. Kraujavimas nėštumo metu (savaiminis persileidimas, placentos pirmeiga, placentos atšoka). Gestacinis diabetas. Intrahepatinė nėščiujų cholestazė. Nėščiujų anemija. Gestacinė trombocitopenija. Bendrosios ligos ir nėštumas.

Kritinės būklės akušerijoje: eklampsija, HELLP sindromas, nėščiujų plaučių arterijos embolija ir giliųjų venų trombozė: diagnostika, gydymas.

Postnatalinis laikotarpis. Naujagimio būklės vertinimas po gimdymo. Veiksniai, įtakojantys naujagimio būklę ir adaptaciją. Naujagimio priežiūra, skiepai, patikros. Žindymas. Pereinamosios naujagimio būklės. Naujagimių geltos, diferencinė diagnostika, gydymas. Naujagimio asfiksija, galimos priežastys, perinatalinis CNC pažeidimas, traukuliai. Naujagimio gaivinimas. Naujagimių sepsis, klinika, diagnostika, gydymas, prognozė. Naujagimių TORCH infekcijos, diagnostika, gydymo galimybės, profilaktika. Neišnešiotas naujagimis, jo fiziologiniai, slaugos, maitinimo ypatumai, stabilizavimas gimdykloje, grėsmingos būklės, išgyvenamumas. Naujos technologijos naujagimių ligų diagnostikoje ir gydyme.

SVARBIAUSIA REKOMENDUOJAMA LITERATŪRA

1. Akušerijos ir neonatologijos diagnostikos ir gydymo metodikos 2019-2020. <https://sam.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/programos-ir-projektai/sveicarijos-paramos-programa/akuserijos-ir-neonatologijos-diagnostikos-ir-gydymo-metodikos>.
2. Williams Obstetrics. F. G. Cunningham, K. J. Leveno, J.S. Dashe, B. L. Hoffman, C. Y. Spong, B. M. Casey. 26th ed. Mc Grow Hill Education 2022. The McGraw-Hill Companies; <https://accessmedicine.mhmedical.com/book.aspx?bookID=2977>
3. Nassar, Anwar H.; Visser, Gerard H.A.; Nicholson, Wanda Kay; Ramašauskaitė, Diana; Kim, Yoon Ha; Barnea, Eytan R. FIGO statement: vaccination in pregnancy // International journal of gynecology and obstetrics: Special section: From the FIGO Safe Motherhood & Newborn Health Committee. Hoboken : Wiley. ISSN 0020-7292. eISSN 1879-3479. 2021, vol. 152, iss. 2, p. 139-143. DOI: 10.1002/IJGO.13456.
4. Voiniušytė, Austėja; Černiauskaitė, Miglė; Paliulytė, Virginija; Ramašauskaitė, Diana. COVID-19 ir HELLP sindromo diferencinės diagnostikos savitumai nėštumo laikotarpiu // Lietuvos akušerija ir ginekologija. Kaunas : Vitae litera. ISSN 1392-5091. 2021, t. 24, Nr. 3, p. 252-257. [DB: Index Copernicus]
5. Balčiūnienė, Greta; Kvederaitė-Budrė, Greta; Gulbinienė, Violeta; Pilypienė, Ingrida; Drąsutienė, Gražina Stanislava; Ramašauskaitė, Diana. Antenatalinė chorioamnionito diagnostika // Lietuvos akušerija ir ginekologija. Kaunas : Vitae litera. ISSN 1392-5091. 2021, t. 24, Nr. 33, p. 190-194. [DB: Index Copernicus]
6. Visser GHA, Nicholson WK, Barnea ER, Ramasauskaite D, Nassar AH; FIGO Safe Motherhood, Newborn Health Committee, Fernanda Escobar M. FIGO position paper on reference charts for fetal growth and size at birth: Which one to use? Int J Gynaecol Obstet. 2021 Feb;152(2):148-151. doi: 10.1002/ijgo.13500.
7. Myra H. Wyckoff et all. Neonatal life support: 2020 international consensus on cardiopulmonary resuscitation and emergency cardiovascular care science with treatment recommendations.
8. Puopolo KM, Benitz WE, Zaoutis TE; Committee on fetus and newborn; Committee on infectious diseases. Management of Neonates Born at ≥ 35 0/7 Weeks' Gestation With Suspected or Proven Early-Onset Bacterial Sepsis. Pediatrics. 2018 Dec;142(6):e20182894.
9. Puopolo KM, Benitz WE, Zaoutis TE; Committee On Fetus And Newborn; Committee On Infectious Diseases. Management of Neonates Born at ≤ 34 6/7 Weeks' Gestation With Suspected or Proven Early-Onset Bacterial Sepsis. Pediatrics. 2018 Dec;142(6):e20182896.
10. Yvonne Wu. <https://www.uptodate.com/contents/clinical-features-diagnosis-and-treatment-of-neonatal-encephalopathy> 2020.
11. Ramašauskaitė, Diana. Management of pregnancy and delivery in prenatally diagnosed congenital anomalies // Congenital anomalies: from the embryo to the neonate / edited by: Stefania Tudorache. London : IntechOpen, 2018. ISBN 9781789231144. eISBN 9781789231151. p. 469-502. DOI: 10.5772/intechopen.71802.
12. Barnea, Eytan R; Nicholson, Wanda; Theron, Gerhard; Ramašauskaitė, Diana; Stark, Michael; Albin, S Mark; Nassar, Anwar H. From fragmented levels of care to integrated health care: framework toward improved maternal and newborn health // International journal of gynecology and obstetrics. Hoboken : Wiley.

ISSN 0020-7292. eISSN 1879-3479. 2021, vol. 152, no. 2, p. 155-164. DOI: 10.1002/ijgo.13551.

13. Čėsnaite, Gerda; Domža, Gintautas; Ramašauskaitė, Diana; Volochovič, Jelena; Bužinskienė, Diana. Factors affecting maternal-fetal relationship = Veiksniai, darantys įtaką motinos ir vaisiaus ryšiui // Acta medica Lituanica. Vilnius : Lietuvos mokslų akademijos leidykla. ISSN 1392-0138. eISSN 2029-4174. 2019, vol. 26, no. 2, p. 118-124. DOI: 10.6001/actamedica.v26i2.4032.
14. Donaldsson S, Drevhammar T, Li Y, Bartocci M, Rettedal SI, Lundberg F, Odelberg-Johnson P, Szczapa T, Thordarson T, Pilypiene I, Thorkelsson T, Soderstrom L, Chijenass V, Jonsson B; CORSAD Trial Investigators. Comparison of Respiratory Support After Delivery in Infants Born Before 28 Weeks' Gestational Age: The CORSAD Randomized Clinical Trial. JAMA Pediatr. 2021 Sep 1;175(9):911-918. doi: 10.1001/jamapediatrics.2021.1497.

KONSULTUOJANTYS DĚSTYTOJAI

1. Dalyką koordinuojantis dėstytojas: Diana Ramašauskaitė (prof. dr.).
2. Gintautas Domža (asist. dr.).
3. Ingrida Pilypienė (asist. dr.).
4. Dalia Laužikienė (doc. dr.).

PATVIRTINTA:

Vilniaus universiteto Medicinos ir sveikatos mokslų Doktorantūros mokyklos Tarybos posėdyje: 2022 m. rugsėjo 29 d.

Tarybos pirmininkė: prof. Janina Tutkuvienė